

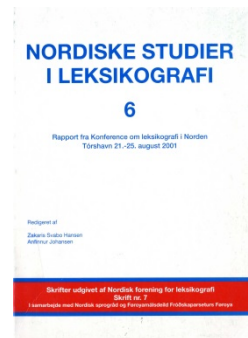
NORDISKE STUDIER I LEKSIKOGRAFI

Titel: IT-baseret fagleksikografi: nye perspektiver

Forfatter: Anne Lise Laursen & Grete Duvå

Kilde: Nordiske Studier i Leksikografi 6, 2003, s. 191-202
Rapport fra Konference om leksikografi i Norden, Tórshavn 21.-25. august 2001

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nsil/issue/archive>

© Nordisk forening for leksikografi

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre Nordiske studier i leksikografi (1-5) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

IT-baseret fagleksikografi: nye perspektiver

With the new possibilities offered by hypertext versions of different reference works including dictionaries, space is no longer a matter of concern in relation to the design of the dictionary itself, which means that there is an indefinite variety of ways to present lexical information. The aspect of efficiency in the use of the dictionary or reference work is an important factor for the translator and therefore we want to discuss how the lexicographer can profit from the dynamism and the flexibility of cyberspace to make a new design of the LSP dictionary. We propose a dictionary which no longer has only one target group but several target groups with different levels of knowledge. Thus, the user can select and chose exactly the information, he or she needs in a given situation. The user can design his own version of the dictionary.

1. Introduktion

Både den sprogstuderende og den professionelle fagoversætter kommer i deres daglige arbejde ud for at skulle oversætte tekster inden for områder, der både terminologisk og med hensyn til forståelse af de sammenhænge, teksten beskriver, ligger ud over deres paratviden. For at opdatere sin viden om tekstens univers må oversætteren forberede sin oversættelse ved en informationssøgning på det sproglige såvel som på det faktuelle område.

Referenceværker på det sproglige område har hidtil været ordbøger – papirudgaver eller CD-rom versioner – men i vidt omfang også såkaldte paralleltekster, dvs. tekster på målsproget der helt eller delvis med hensyn til indhold og genretræk matcher den tekst, der skal oversættes, og som derved kan give oversætteren et fingerpeg ikke kun om terminologi, men også om fraseologiske og idiomatiske træk inden for det pågældende fagområde. Det drejer sig fx på det økonomiske område om artikler, årsrapporter, økonomiske beretninger, aktieanalyser osv.

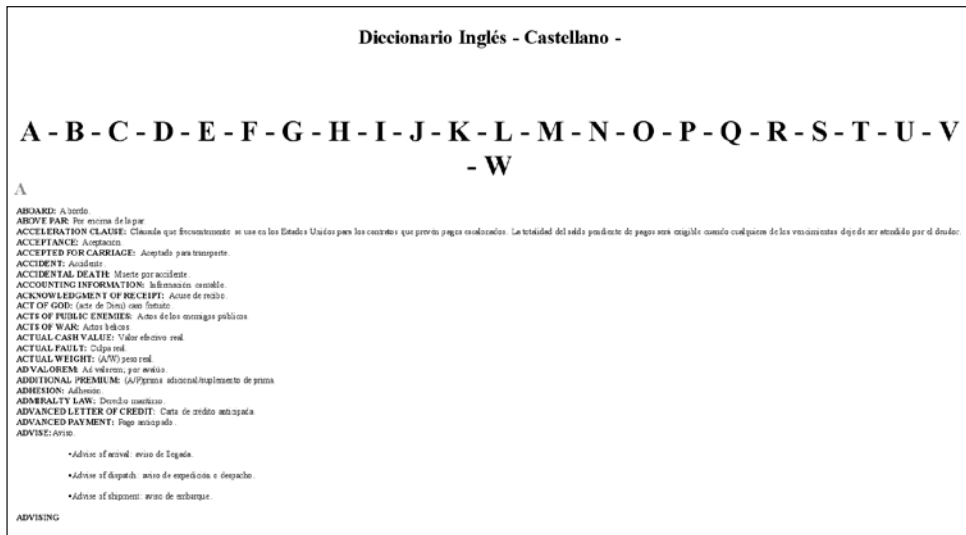
Referenceværker på det faktuelle område har hidtil været leksika, lærebøger, lovtekster m.v. I de senere år har internettet spillet en helt ny og afgørende rolle for oversætteren. Cyberspace er fyldt med store mængder af data eller korpora, som oversætteren kan benytte på forskellig vis dels direkte via nye former for referenceværker, dels via søgemaskiner. Med referenceværker menes her først og fremmest ordbøger og diverse ordlister, leksika samt relevante websites, der giver adgang til faktuel viden.

Der er hidtil på det leksikografiske område ikke gjort mange vellykkede forsøg på at udnytte de muligheder, der ligger i cyberspace, således at brugerens behov tilgodeses. Ser man på de ordbøger, der er tilgængelige på nettet, ligner de fleste af dem til forveksling printordbøger, og i mange tilfælde er der tale om rene ordlister uden nogen form for informationer ud over en ækvivalent. Men oversætteren har i princippet i dag uanede muligheder for at hente informationer takket være internettet.

Problemet er imidlertid, at der er tale om et meget komplekst marked. Ordbøgerne eller ordlisterne fremstår som regel uden varedeklaration, dvs. uden information om antal lemmata, oplysningskategorier, forfatterbaggrund, selektionskriterier, osv., og konceptet er

ofte uigennemskueligt, både med hensyn til betegnelse på oplysningskategorierne og med hensyn til, hvilke informationer der befinder sig på de forskellige niveauer.

Eksempel:

Der er i høj grad brug for kvalitative retningslinier, således som bl.a. Angelika Storrer (1998) har påpeget.

En søgemaskine er et fremragende redskab til lokalisering af termer og fraseologi og til frekvensundersøgelser i tilfælde af synonymi og alternative konstruktionsmuligheder. Men søgeprocessen er ofte tidskrævende, idet det tager lang tid at gå ind i hvert enkelt dokument og undersøge kontekst, kvalitet, genrestatus osv. Situationen er derfor ikke optimal, for så vidt angår oversættelsesredskaber på internettet. Den er uoverskuelig, og søgning er tidskrævende, hvilket ikke harmonerer med de stadig stigende krav om effektivitet, som en moderne fagoversætter møder.

I det følgende diskuteres, hvordan man kan afhjælpe denne situation. Med de ubegrænsede muligheder, der eksisterer for inkorporering af information i den elektroniske ordbog, og med udnyttelse af hyperlinksystemet vil det nu kunne lade sig gøre at fremstille internetordbøger, som reducerer oversætterens søgeoperationer væsentligt og dermed effektiviserer søgeprocessen.

2. Leksinomer

Et af de interessante tiltag på området bilingvale ordbøger er Henrik Kjøhler Simonsens (2000) TeleLex-projekt, som er et dansk-engelsk leksikografisk vidensstyringssystem til medarbejderne i virksomheden Tele Danmark med fokus på teleterminologi. I dette projekt lægges elementer ind, der hidtil har været usete i printordbøger. Via interlinks gives der således adgang til differensgrammatikker og korpora og via ekstralinks til relevante sider på nettet. Det er et holistisk værktøj, der rummer mere end printordbogens makro- og

mikrostrukturelle elementer, og for at signalere rummeligheden i dette referenceværk har det fået betegnelsen leksinom.

Surfer man på nettet efter terminologiske data støder man ofte ind i ordlister, der ligger i websites, hvis genuine formål ikke er oversætterservice, men derimod anden service, fx kundeservice. Sven Tarp (2001) har undersøgt nogle af disse sites inden for det tekniske område og lagt en leksikografisk synsvinkel på dem, in casu Danmarks Vindmølleforenings website. Denne hjemmeside indeholder en meget stor mængde faktuelle oplysninger, hvortil er knyttet en ordliste med definitioner. Langt hen ad vejen opfylder den nævnte type sites oversætterens krav om information vedrørende et givet område. Sven Tarp har døbt dette fænomen spontane leksinomer (Sven Tarp 2001).

På det økonomiske område, som er et andet vigtigt område i forbindelse med oversættelse af fagtekster, er der ligeledes en lang række af sådanne spontane leksinomer på nettet. Det drejer sig om statistiske bureauer, banker, finanshuse, organisationer m.v., der i tilknytning til de primære faktuelle informationer undertiden har listet bl.a. definitioner på områdets termer. Mange af de faktuelle informationer på disse websites er interessante for oversætteren, der søger baggrundsstof eller støttemateriale til sin oversættelse, og de er således ofte meget mere interessante end de rene leksikografiske værker på grund af deres professionelle koncept med selektiv information og access til andre kilder.

På basis af en undersøgelse af eksisterende bilingvale papirordbøger inden for det økonomiske område og med leksinomet som inspirationskilde vil vi argumentere for et nyt koncept, hvor både leksikograf og bruger er aktører og får nye roller.

3. Krav til IT-ordbogens egenskaber

Effektivitet er et af nøgleordene i den moderne forretningsverden, og det gælder dermed også for oversættere og deres hjælperedskaber. Professionelle oversættere har behov for effektive redskaber, dvs. redskaber der hurtigt løser deres problemer. Som følge heraf kan brugeren kræve følgende helt overordnede egenskaber af en moderne ordbog, det være sig papirordbog eller elektronisk ordbog, nemlig at den skal være:

- Overskuelig
- Forudsigelig
- Let tilgængelig
- Pålidelig
- Tilstrækkelig

I det følgende diskuteres, hvilke elementer ordbogen skal indeholde for at opfylde disse krav og dermed opnå betegnelsen effektiv. I den forbindelse vil vi se nærmere på den moderne ordbogsbruger.

Som udgangspunkt kan det fastslås, at de metaleksikografiske principper, som de bl.a. andet er beskrevet af Bergenholtz og Tarp (1994), ikke kan overføres direkte til et moderne elektronisk koncept, som bl.a. er kendetegnet ved, at der ikke er en fysisk central del omgivet af diverse omtekster.

Ligeledes har den moderne ordbogsbruger ændret profil bl.a. i takt med udviklingen af internettet. Brugeren i dag er fx ikke *enten* en person med stor faglig og lille fremmedsprogslig indsigt *eller* en person med lille faglig og stor fremmedsprogslig indsigt, som er de

2 centrale brugertyper, der beskrives af Bergenholtz og Tarp (1994, 18). Han er *både og*. Han er individuel, og hans profil afhænger af den konkrete situation og dermed af hans konkrete behov. Han skifter jævnligt fagområde, og hans faglige viden er dynamisk og ændrer sig hurtigt fra at være basal til at være omfattende i kraft af det moderne uddannede menneskes træning i hurtig omstilling og vidensindlæring.

Det er derfor ikke længere relevant at diskutere ordbogskoncept ud fra en given brugerprofil og målrette konceptet efter denne profil. Konceptet skal imødekomme brugerens individuelle behov her og nu, det vil sige, det skal være i stand til at give brugeren de informationer og løsninger, som vedkommende definerer i hver enkelt søgning. Det ene øjeblik har brugeren blot glemt en ækvivalent, som han godt kender, det andet øjeblik ønsker han informationer om den nye regnskabslov – faktisk såvel som sprogligt. Det moderne koncept skal derfor optimalt set indeholde en lang række valgmuligheder, dvs. differentierede informationer fra den mest elementære såsom ækvivalent til supplerende informationer af faglig art. Og brugeren skal hurtigt kunne finde informationerne, der skal være tilstrækkelige, dvs. svare 100% til hans krav om information – hverken mere eller mindre.

4. Leksikograf og bruger: fælles bidrag til den effektive ordbog

Den nye teknologi har – som det allerede er nævnt – ændret leksikografens og brugerens rolle, og den har givet mulighed for en ny rollefordeling mellem disse 2 centrale aktører. Leksikografen har fået større råderum og behøver ikke længere foretage valg ud fra pladsøkonomiske hensyn men udelukkende ud fra hensyn til den moderne bruger med varierede behov. Desuden kan han lægge en ufærdig ordbog på nettet og udbygge den hen ad vejen, og teknologien gør det muligt for leksikografen at medinddrage brugeren i forskellige former for samarbejde om indholdet af ordbogen. Leksikografen behøver således ikke være den eneste involverede part som i det traditionelle top-down koncept men kan inddrage brugeren i interaktion og gøre ham til en aktiv bidrager i et såkaldt bottom-up koncept. (Storrer 1998).

Et sådant samarbejde kan være mere eller mindre omfattende og bestå i, at leksikografen eller ordbogsredaktøren opfordrer brugerne til at komme med bidrag af forskellig art såsom rettelser, bidrag til udfyldelse af begrebs- og termhuller m.v.

Et koncept med dynamisk udformning bevirker, at leksikografen får en ny rolle, der indebærer, at han løbende skal vurdere, kontrollere, redigere og præsentere ny information. Dette perspektiv giver uanede muligheder for ordbogssamarbejde på tværs af lande og verdensdele, og der tegner sig et billede af en helt ny type ordbog, hvis udformning og ajourføring foregår i en løbende proces.

5. Elementer i e-ordbogen

I det følgende undersøges, hvilke elementer af indholdsmæssig og strukturel art, internetordbogen skal indeholde, for at den kan betegnes som effektiv. Som det vil fremgå, er der stort set tale om de samme elementer som beskrevet af Bergenholtz og Tarp (94), men nogle vil have et andet begrebsindhold (fx tilgangsstruktur), og andre elementer er nye.

5.1 Ordbogens strukturer

Tilgangsstrukturen får i den virtuelle udgave et helt nyt indhold. Der er sameksistens af

muligheder, der før betragtedes som alternativer, og der er elementer i printudgavens tilgangsstruktur, der ikke eksisterer mere. Og der er kommet nye elementer til. M.h.t. den *ydre tilgangsstruktur* erstattes den fysiske tiltrækning mellem printordbog og bruger af det visuelle indtryk der formidles, når brugeren via netadresser eller søgemaskiner præsenteres for forsiden på ordbogswebsitet. Her er der til gengæld et væld af muligheder for via lay-outet at gøre ordbogen attråværdig. Indholdsfortegnelsen erstattes af en menu på startside, hvor et klik på de enkelte dele (søgeknap) kan føre brugeren videre i den rækkefølge, han har lyst til, og selve ordlisten kan konsulteres ved en søgning på et konkret ord eller et klik på et bogstav i alfabetet. Der er således tale om en langt hurtigere og mindre bunden tilgang.

Den *indre tilgangsstruktur*, dvs. strukturen i de enkelte ordbogsartikler, kan varieres efter brugerens behov, hvilket kommenteres senere.

Fordelingsstrukturen kan via hyperlinks raffineres, således at informationerne niveaudeles og gøres optionelle, og således at der fx i artiklerne på en gang eksisterer permanente generelle informationer (ækivalent, grammatik, definition, synonymer og kollokationer) og variable artikelspecifikke informationer.

Makrostrukturen repræsenterer ikke længere et valg mellem alfabetisk og systematisk ordliste, idet søgefelt eller klik på et alfabet giver mulighed for enten at hente en term frem eller blade alfabetisk.

Mikrostrukturen kan nu udformes i fx en simpel og kompleks struktur, således at brugeren, der ikke er tilfreds med få oplysninger, kan klikke videre og vælge mere uddybende sproglig og faglig information.

Rammestrukturen er i den virtuelle udgave ikke længere et spørgsmål om for- og bagtekst, dvs. den er ikke lineær, men derimod hypertextuel.

Henvisningsstrukturen kan dels forenkles, idet der blot kan linkes til relaterede termer, grammatiske oplysninger m.v. i eller uden for de enkelte oplysningskategorier, dvs. såkaldte interlinks, dels udvides, idet eksterne links giver uanede muligheder for henvisninger til relevante kilder.

5.2 Byggedeje

Ud over selve ordlisten kræver den virtuelle ordbog i et vist omfang de samme informationer som ligger i de byggedeje¹, som print-ordbogen ifølge Bergenholtz og Tarp (1994) består af. Dele som varedeklaration og brugervejledning er en absolut nødvendighed, dels for at ordbogen skal kunne udskille sig fra mængden af andre værker på nettet, dels – og især – fordi brugeren har brug for at vide, hvad han kan forvente at finde i ordbogen, og hvordan han hurtigst kommer frem til den oplysning, han leder efter. De øvrige elementer, som udgør omteksten i printordbogen, kan omstruktureres og udvides som følge af de ubegrænsede muligheder, der ligger i det virtuelle rum og i hyperlinksystemet, således at de effektivt kan supplere den enkelte ordbogsartikels oplysninger og blive et effektivt supplement i søgeprocessen. Der kan bl.a. være tale om de efterfølgende supplerende elementer.

5.2.1 Begrebsystemer

I forbindelse med den metaleksikografiske diskussion om tilgangsstrukturer, har en af indfaldsvinklerne været valget mellem alfabetisk og systematisk ordlistestruktur. Det er ikke nødvendigt at videreføre den diskussion. I den elektroniske udgave kan man for det første nu uden videre have begge tilgange. For det andet kan man i e-ordbogen integrere en grafisk

fremstilling af begrebsstrukturen. Man kan fx. forestille sig, at der ligger et permanent tilbud til brugeren om en grafisk oversigt over begrebsstrukturen. Oversigten skal selvfølgelig segmenteres, for at overblikket kan bevares.

En sådan visuel oversigt over et emne kan medvirke til at give oversætteren et indblik i de sammenhænge, der er på området.

5.2.2 Grammatik og oversættelsesstrategier

Den gode oversættelse er ikke kun et spørgsmål om den rette terminologi. Det er naturligvis en forudsætning, at målsprogsteksten er grammatisk korrekt. Men det er lige så vigtigt at overholde målsprogets tekstkonventioner generelt og specifikt inden for det konkrete område.

Der kan gives en række overordnede strategier for, hvordan man kan tage højde for forskelle i tekstdannelsen mellem to konkrete fagsprog. Der kan være tale om forskelle i ordstilling, anaforiske forhold m.v., og der kan være tale om specifikke forskelle omkring visse konstruktioner. Nedenfor vises et eksempel på en af strategierne i forbindelse med oversættelse af kulturspecifikke udtryk.

Eksempel:

Oversættelselån	
Ved oversættelselån forstås en speciel form for lån, hvor man låner konstruktionen eller syntagmet fra kildesproget, men oversætter hvert ord.	
De mest oplagte eksempler på oversættelselån er navne på internationale organisationer, som oftest best år af "universale" ord. Strategien anvendes dog også i andre tilfælde.	
Eksempel:	
North Atlantic Treaty Organization	→ Organisation du Traité de l'Atlantique Nord
Le serpent monétaire européen	→ den europæiske valutasingel
Assemblée Nationale	→ Nationalforsamlingen
Berufsverbot	→ Interdiction professionnelle

Sådanne kontrastive elementer indgår normalt i oversætteruddannelsen, men en helhedsorienteret internetordbog vil med fordel kunne indeholde også disse elementer. Man vil i den enkelte artikel kunne have links dels til generelle principper for tekstdannelse og højfrekvente grammatiske strukturer dels til konkrete problematikker. Derudover vil der kunne linkes til netgrammatikker.

5.2.3 Korpus

I en internetordbog med ubegrænsede pladsmuligheder er det helt oplagt at give brugeren adgang til de tekster, der ligger til grund for selektion af lemmata, ækvivalenter m.v. for at han heri kan hente yderligere faglige og sproglige oplysninger inden for det afgrænsede

område, som ordbogen dækker. Brugeren får således tilbudt et væld af både syntaktiske og leksikalske variationer, som kan supplere oplysningerne i ordbogsartiklen.

5.2.4 Viden om verden

Viden om verden er nødvendig for at sætte en term, en konstruktion eller en tekst, der skal oversættes, ind i en større faglig kontekst. Her forestiller vi os bl.a. links til forskellige former for didaktisk materiale, som leksikografen til det specifikke formål har udvalgt, på nettet eller andetstedsfra, og som brugeren får adgang til via emnebokse i de enkelte artikler. Et eksempel på en emneboks i forbindelse med finansielle termer kunne være en oversigt over finansielle nøgletal.

Eksempel:

Nøgletal

DK: Det effektive udbytte/(Dividend) Yield
E: Rentabilitad por dividendo

er udbytte i forhold til kurs. Hvis man for en aktie har givet en kurs (pris), der ligger over pari, er det effektive udbytte af investeringen ikke det samme som det deklarerede udbytte. Hvis en aktie i firmaet A på nom. kr. 150, der modtager et udbytte på 12% = kr. 18, er købt til kurs 300, fås følgende udbytte:

$18/300 = 6\%$

Hvis man skulle have haft et effektivt udbytte på 10%, dvs. 10% af kr. 300 (= kr. 30), ville det svare til et deklareret udbytte på $30/150 = 20\%$. Hvis kursen havde været 600, ville et effektivt udbytte på 10% = kr. 60, svare til et deklareret udbytte på $60/150 = 40\%$ osv.

DK: Udbetalingsgrad/Pay-out ratio
E: Pay-out

er den del af det årlige overskud, der udbetales til aktionærerne. Hvis firmaet A har haft et overskud på kr. 360.000 og udbetaler 12% i udbytte (af den nominelle aktiekapital, husker vi, som er på kr. 1.500.000), dvs. $1.500.000 \times 12 =$ kr. 180.000, svarer dette til 50% af overskuddet. Firmaet A har altså dette år en pay-out ratio på 50%.

En anden tilgang til viden om verden kan etableres via links til dokumenter, lovtekster, hjemmesider etc. på nettet. Som konkrete eksempler kan nævnes links til EU's regnskabsdirektiver, links til Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, links til centralbankers hjemmesider m.v.

5.2.5 Dialogboks

Indeholder ordbogskonceptet et samarbejde mellem leksikograf og bruger, må ordbogen omfatte et interaktivt element, fx. i form af en dialogboks, hvis udformning må svare til den ønskede form for samarbejde. Det kan fx være en generel opfordring til at korrigere eventuelle fejl, foreslå ækvivalenter, synonymer m.v. eller en specifik efterlysning af en konkret information, fx en manglende ækvivalent.

6. Eksempel på en IT-ordbog

Vi vil nu illustrere, hvordan man kunne udvide og forbedre en eksisterende erhvervsøkonomisk papirordbog ved hjælp af de muligheder, der ligger i cyberspace. Eksemplet er samtidig en skitse til et koncept for, hvordan vi mener en økonomisk ordbog kan opfylde de krav, vi har stillet til en internetordbog.

Nedenfor ses en lemmaliste inden for børsområdet, som vi senere vil tage udgangspunkt i:

børs sub bolsa

gå på ~en salir a bolsa; *på* ~en i Tokyo en la Bolsa de Tokio; *være noteret på* ~en cotizar (en bolsa)

børsintroduktion sub salida a bolsa

børsliste sub lista de bolsa

børsmæglerselskab sub

1. (Danmark) sociedad de valores y bolsa

2. (Spanien, broker) agencia de valores y bolsa (fork AVB)

3. (Spanien, dealer) sociedad de valores y bolsa (fork SVB)

børsnoteret adj cotizado en bolsa

blive ~ salir a bolsa; ~ *papir* valor cotizado en bolsa; ~ *selskab* sociedad cotizada; *være* ~ cotizar

børsnotering sub cotizaci -n en bolsa

Vi har af ovenstående liste udtaget 2 lemmata (børs og børsintroduktion), som vi har forsynet med de elementer, som vi mener bør indgå i et internetkoncept. Indledningsvis vises et eksempel på, hvordan startside på en e-ordbog kunne opfylde nogle af de tidligere opstillede krav.

The screenshot shows a web browser window with a navigation menu. The address bar displays the file path: C:\WINDOWS\Skrivebord\Grethe Powerpoint\Paper Grethe Duvå.htm. The page content includes a navigation menu on the left and a main heading 'Økonomiske ordbøger' with sub-items for 'Dansk-fransk', 'Dansk-spansk', and 'Dansk-tysk'. The footer contains copyright information for 2001 and the authors' names: Grete Duvå and Anne Lise Laursen.

Tilbage Fremad Stop Opdater Startside Søg Foretrukne Oversigt Post Udskriv Rediger Dis

Adresse C:\WINDOWS\Skrivebord\Grethe Powerpoint\Paper Grethe Duvå.htm

Handelshøjskolen i Århus
Handelshøjskolen i København

Forside
Om ordbogen
Brugervejledning
Ordlister
Oversættelsesstrategier
Lovtekster
Links
etc.

Økonomiske ordbøger

Dansk-fransk
Dansk-spansk
Dansk-tysk

Copyright 2001
Grete Duvå
Anne Lise Laursen

Fra menufeltet kan links til en varedeklaration, som her er benævnt "Om ordbogen". Denne kan indeholde oplysninger om forfattere, fagområde, antal lemmata, tekstkorpora, m.v., som kan give brugeren mulighed for at vurdere omfanget og kvaliteten af oplysningerne, og således opfylde kravet om forudsigelighed og pålidelighed.

Brugervejledningen guider brugeren rundt i websitet og bidrager til at opfylde kravet om, at ordbogen skal være let tilgængelig.

De øvrige elementer giver brugeren mulighed for at klikke sig direkte ind på nogle af de områder, som han i en traditionel oversættelsesproces må opføre enkeltvis på forskellig måde. De er derved med til at opfylde kravet om, at ordbogens informationer skal matche brugerens behov i en given situation, og honorerer altså herved kravene om såvel tilstrækkelighed som let tilgængelighed. Linket repræsenteret ved etc. er medtaget for at illustrere andre muligheder for supplerende elementer så som om begrebssystemer og dialogboks.

Generelt opfylder startsidens enkle struktur og tydelige etikettering kravet om overskuelighed.

I det følgende vises et eksempel på en ordbogsartikel over lemmaet *børs*.

The screenshot shows a web page for an online dictionary. On the left is a navigation menu with links: Forside, Om ordbogen, Brugervejledning, Ordliste, Oversættelsesstrategier, Lovtekster, Links, etc. Below the menu is a search box labeled 'Søg i ordbogen:' with a 'Søg' button. The main content area has an alphabetical index at the top (A-Z, Æ, Ø) and a section for the word 'børs'. Under 'børs', there are several sub-sections, each with a search box and a 'Søg' button: 'Faglige forklaringer' (børs), 'Emneboks' (nøgleord), 'Dansk korpus' (børs), 'Spansk korpus' (bolsa), 'Internet' (børs), 'Internet' (Københavns Fonds), and 'Internet' (Bolsa de Madrid). At the bottom left, there is copyright information: 'Copyright 2001 Grete Duvå Anne Lise Laursen'.

Kravet om let tilgængelighed er opfyldt ved hjælp af følgende elementer:

- valg mellem alfabetisk tilgang og systematisk tilgang via browser
- fordeling mellem de permanente og de variable links i bunden af artiklen
- permanent adgang til menuframen

Kravet om tilstrækkelighed imødekommes ved, at brugeren kan benytte den enkle struktur med få informationer eller supplere disse via de variable links i bunden af artiklen. Her kan brugeren finde uddybende forklaring til det specifikke lemma i boksen faglige forklaringer eller lærebogslignende materiale i en emnebok, som f.eks. oversigter eller kortere fremstillinger af delområder, der har relation til lemma. Herudover er der mulighed for at lave konkordanssøgning på det konkrete lemma i ordbogens korpus eller på internettet, og endelig gives der brugeren mulighed for at udvide sin viden om verden ved direkte links til relevante eksterne websites, i dette tilfælde fondsbørserne i Danmark og Spanien.

I øvrigt giver muligheden for konkordanssøgning på korpora brugeren mulighed for at finde belæg for anvendelsen af det konkrete lemma og derved forvisse sig om oplysningernes pålidelighed.

Den følgende artikel over lemmaet børsintroduktion indeholder to nye facetter i forhold til ovenstående. For det første vises her, hvordan der kan etableres et internt link til relaterede lemmata dels fra definitionsfeltet og dels fra et henvisningsfelt, der er placeret under de permanente informationskategorier. For det andet forestiller vi os, at der etableres direkte link til en konkret information på et website, in casu link til den københavnske fondsbørs information om forløbet af en børsintroduktion.

Ordbogen online

[Forside](#)
[Om ordbogen](#)
[Brugervejledning](#)
[Ordlister](#)
[Oversættelsesstrategier](#)
[Lovtekster](#)
[Links](#)
[etc.](#)

Søg i ordbogen:
 Søg

Copyright 2001
Grete Duvå
Anne Lise Laursen

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØ

DK : Børsintroduktion
E : Salida a bolsa f

Optagelse af et aktieselskab til notering på [aktiebørsen](#).

foretage en ~ hacer una salida a bolsa

Se:
[Børsemission](#)
[Emission](#)
[Børsprospekt](#)

Faglige forklaringer	Emnebok	
børsintroduktion Søg	emissionssystemer Søg	
Dansk korpus	Internet	Internet
børsintroduktion Søg	børsintroduktion Søg	Københavns Fonds Søg
Spansk korpus	Internet	Internet
salida a bolsa Søg	salida a bolsa Søg	Bolsa de Madrid Søg

KØBENHAVNS FONDSBØRS

StockWise
 Summits

Se

15:04 KFX 298,04 -3,32 ↓ 6% Stat 11 5,04 0,02 ↑ 6% Real 29 6,38 0,00
| hjælp | map |

Forløbet af en børsintroduktion

En børsnotering af et nyt selskab på Københavns Fondsbørs A/S vil variere alt efter hvilken type virksomhed, der ønskes noteret. En tommelfingerregel er dog at virksomheden bør igangsætte selve noteringsprocessen min. 6 måneder før første noteringsdag. Det er vigtigt at huske på, at prospektudarbejdelsen er en tidskrævende proces, når beslutningen om børsnotering er taget.

Oftentimes kræver en børsintroduktion en grundig tilretning af virksomhedens regnskaber og organisation, forud for beslutningen. Herunder følger i hovedpunkter den del af noteringsprocessen som involverer kontakten med Københavns Fondsbørs.

- **Virksomheden beslutter sig for at blive børsnoteret på Københavns Fondsbørs.**
- Virksomheden udarbejder, evt. i samarbejde med en formidler, et færdigt prospektudkast samt ansøgning til Fondsbørsen. (4-8 måneder)
- **Fondsbørsen modtager ansøgning, udkast til tidsplan samt prospektudkast.**

7. Konklusion

De nye elementer i ordbogen kan bidrage til, at de førnævnte krav til ordbogen som oversættelses-redskab opfyldes. Vi vil afslutningsvis sammenholde de opstillede krav med de foreslåede ordbogselementer:

Konklusion		
Krav	↔	Elementer
Overskuelig	↔	Klar og enkel struktur Entydige etiketter Menu på startsiden
Forudsigelig	↔	Varedeklaration
Let tilgængelig	↔	Effektivt linksystem
Pålidelig	↔	Varedeklaration Links til korpora Bottom-up koncept
Tilstrækkelig	↔	Udvidet antal infokategorier (optionelle)

Det skitserede koncept opfylder således vores ønske om et optimalt referenceværk for den moderne bruger, der har behov for at få maksimal information på minimal tid.

Et sådant referenceværk stiller krav til leksikografen på flere områder. For det første skal ordlisten ajourføres i takt med udviklingen på området. For det andet må de udvalgte eksterne links løbende overvåges, dvs. vurderes med henblik på relevans, aktualitet og dermed eventuel udskiftning. Og for det tredje skal der ske en vurdering af de forbedringsforslag, brugeren opfordres til at indsende i form af rettelser, bidrag til lemmata, definitioner, relevante websites m.v.

¹ Ifølge Bergenholtz og Tarp (1994) kan følgende byggede indgå i fagordbogen: Indholdsfortegnelse, forord, indledning, brugervejledning, faglig indledning, ordbogsgrammatik, ordlister, registre, appendix, varedeklaration.

Litteratur

- Almind, Richard/Bergenholtz, Henning (1998). Integreret cd-rom og internetkoncept til elektronisk referenceværk. In: Anna Garde/Pia Jaravad/Knud Troels Thomsen. *Elefant – se også myg. Festskrift til Jens Axelsen*. København: Gyldendal, 205-215.
- Bergenholtz, Henning/Sven Tarp (1995). *Manual i fagleksikografi. Udarbejdelse af fagsprogsordbøger – problemer og løsningsforslag*. Herning. Systime.
- Carr, Michael (1997). Internet Dictionaries and Lexicography. In: *International Journal of Lexicography* 10, 209-230.
- Kammerer, Matthias (1998). Hypertextualisierung gedruckter Wörterbuchtexte: Verweisstrukturen und Hyperlinks. Eine Analyse anhand des Frühneuhochdeutschen Wörterbuches. In: *Hypermedia für Lexikon und Grammatik*. Tübingen: Gunter Narr Verlag, 145-71.
- Storrer, Angelika/Freese, Katrin (1996). Wörterbücher im Internet. In: *Deutsche Sprache* 1996/2, 97-153.
- Storrer, Angelika (1998). Hypermedia-Wörterbücher: Perspektiven für eine neue Generation elektronischer Wörterbücher. In: herbert Ernst Wiegand (ed.). *Wörterbücher in der Diskussion III. Vorträge aus dem Heidelberger Lexikographischen Kolloquium*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 106-131.
- Køhler Simonsen, Henrik (2000). Report on the Design, Development and Compilation of a bilingual multifunctional Intranet-based Lexicographic Convergence Telecom Lexinome at a major Danish Telecoms Group. In: *Proceedings of The Ninth EURALEX International Congress*, 8-12 August. Universität Stuttgart, Volume 12000.
- Tarp, Sven (2001). *Utilizando un lexinome espontáneo de internet para la traducción de textos especializados – aciertos, problemas y propuestas*. Foredrag : 8th National Translation Forum. Belo Horizonte, Brasilien. 23-27 juli.